

ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TỰ HỌC MÔN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

Ngô Thị Minh Nguyệt

Khoa Lý luận Chính trị, Trường Đại học Thương mại

Email: nguyet.tthcm@gmail.com

Tóm tắt: Công nghệ thông tin là công cụ hữu hiệu vừa tăng ý thức tự học, vừa giúp sinh viên (SV) có thêm cơ hội thực hành. Trong điều kiện giới hạn về thời gian trên lớp, giảng viên (GV) không thể truyền tải hết kiến thức môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh cho SV, đòi hỏi SV phải tích cực tự học. Từ việc đánh giá tầm quan trọng của ứng dụng công nghệ thông tin trong tự học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, bài viết phân tích và làm rõ một số giải pháp sử dụng hiệu quả công cụ này nhằm nâng cao kết quả học tập môn học cho SV.

Từ khóa: Công nghệ thông tin, tự học, Tư tưởng Hồ Chí Minh.

Nhận bài: 7/09/2022; Phản biện: 11/09/2022; Duyệt đăng: 14/09/2022.

1. Đặt vấn đề

Thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 đem lại cho mỗi quốc gia, dân tộc và cá nhân những cơ hội vàng để phát triển nếu biết tận dụng, đồng thời là thách thức có thể bị tụt hậu và đào thải tự nhiên. Cách mạng công nghiệp 4.0 đặt ra yêu cầu giáo dục trong thời đại mới cần phải đi sâu, đào tạo ra những con người mới tích cực, chủ động, vươn lên nắm bắt làm chủ khoa học công nghệ. Để làm được điều đó, SV các trường đại học phải đổi mới phương pháp học tập sao cho phù hợp. Theo đó, ứng dụng công nghệ thông tin vào việc tự học của SV là vô cùng cần thiết và bổ ích.

Với các môn khoa học lý luận chính trị nói chung và môn Tư tưởng Hồ Chí Minh nói riêng, tự học là hình thức học tập tích cực nhất của SV ở các trường đại học, cao đẳng. Tổ chức hoạt động tự học một cách hợp lý, khoa học, có chất lượng, hiệu quả không chỉ là trách nhiệm của đội ngũ GV lý luận chính trị mà còn là trách nhiệm to lớn của cá nhân từng SV. Trong quá trình học tập môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, việc xác định mục đích, xây dựng động cơ, lựa chọn phương pháp, hình thức tự học hợp lý là cần thiết. Điều quan trọng là SV phải có kỹ năng tự học, kỹ năng làm việc độc lập, trên cơ sở phát huy tính tích cực nhận thức để chiếm lĩnh hệ thống tri thức môn học. Xây dựng và từng bước hoàn thiện kỹ năng tự học là điều kiện để SV biến động cơ tự học thành kết quả cụ thể, từ đó tự tin vào bản thân mình, bồi dưỡng và phát triển hứng thú, duy trì tính tích cực nhận thức trong hoạt động tự học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

2. Nội dung nghiên cứu

Suốt cuộc đời mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm đến việc phát triển giáo dục đào tạo. Người đặc biệt chú trọng đến vấn đề phương pháp học tập, Người khẳng

định “lấy tự học làm cốt” coi tự học là phương pháp quan trọng nhất để người học lĩnh hội tri thức. Theo Hồ Chí Minh, tự học là “tự động học tập”. Có nghĩa là việc học tập là do chính bản thân người học quyết định, người học tự giác, tự chủ không cần sự nhắc nhở, giao nhiệm vụ. Tự mình nhận thấy nhu cầu của bản thân để rồi từ đó tiến hành việc tự học. Hồ Chí Minh giải thích: “Tự động là không phải tựa vào ai, là tự mình biết biến báo xoay sở, tự mình biết thực hành công tác theo nhiều hình thức mới mẻ, phong phú”. Tự học là tự mình quản lý việc học tập, lĩnh hội tri thức của bản thân. Người học tự vạch ra kế hoạch học tập cho chính mình, kiên trì và nhẫn nại thực hiện kế hoạch đó một cách bài bản, người học tự kiểm tra đánh giá kết quả đã đạt được, rút kinh nghiệm cho bản thân mình.

SV là chủ thể của quá trình tự học, việc nâng cao chất lượng tự học cần sự cố gắng nỗ lực cao nhất từ phía SV. Nếu SV không chủ động, không thực sự có hứng thú đối với việc tự học thì những tác động khác cũng không có nhiều ý nghĩa.

Cách mạng công nghiệp 4.0 ra đời đã tác động mạnh mẽ, sâu rộng tới lĩnh vực giáo dục. Trong hoạt động tự học của môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, SV ứng dụng công nghệ thông tin đã làm phong phú hơn phương pháp tự học và thay đổi căn bản quan điểm, yêu cầu, mục đích đối với môn học này. Để nâng cao hiệu quả hoạt động tự học cho SV, cần chú trọng những giải pháp cơ bản sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức về việc tự học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh cho SV

Đây là giải pháp quan trọng, cả trong lý luận và thực tiễn. Bởi, tự học được xem như một quy luật tồn tại, sự tự khẳng định và phát triển cá nhân; là điều kiện tiên quyết để hình thành và phát triển phẩm chất và năng lực toàn diện của mỗi người. Điều quan trọng là người học

phải xác định rõ mục đích học tập và xây dựng động cơ học tập đúng đắn. Thái độ và trách nhiệm học tập của SV với môn Tư tưởng Hồ Chí Minh được thể hiện rõ ở việc nhận thức đúng đắn về mục đích, yêu cầu, nội dung cần đạt được của môn học cũng như tính tích cực, tự giác, chủ động sáng tạo trong quá trình học tập. Đó là quá trình mỗi SV phát huy vai trò chủ thể trong hoạt động nhận thức, biến quá trình đào tạo thành tự đào tạo.

Thứ hai, hướng dẫn SV tự xây dựng kế hoạch học tập và quyết tâm thực hiện kế hoạch một cách nghiêm túc

Suốt cuộc đời mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nêu một tấm gương sáng trong việc xây dựng kế hoạch và hoàn thành kế hoạch một cách nghiêm túc. Hồ Chí Minh là người luôn luôn đề cao vai trò của biện pháp tổ chức thực hiện đối với mọi công việc. Người nhắc nhở: Chỉ tiêu một, biện pháp mười, quyết tâm hai mươi... có như thế kế hoạch mới hoàn thành được. Đây là vấn đề không mới nhưng nếu biết vận dụng sẽ là một trong những biện pháp giúp SV nhanh chóng nâng cao chất lượng tự học của bản thân.

Trước hết SV phải biết xây dựng cho mình mục tiêu và kế hoạch học tập. Mục tiêu này được chia ra thành các giai đoạn dài hạn, trung hạn và ngắn hạn. Bắt đầu môn học, SV cần xây dựng mục tiêu dài hạn là kết quả đạt được sau khi học xong môn học; kế hoạch trung hạn là kết quả đạt được đối với từng chương của môn học và ngắn hạn là đối với từng nội dung, từng tiêu mục nhỏ. Có kế hoạch học tập thường xuyên và đặc biệt là biết xác định trọng tâm, trọng điểm của bài học. SV nên đọc kỹ lại bài học ngay sau khi tan lớp và thường xuyên có kế hoạch ôn lại, không bỏ bê, để đón bài tập.

Thứ ba, hướng dẫn SV xây dựng phương pháp tự học hiệu quả

Để tự học tốt SV cần trang bị cho mình kĩ năng làm chủ công nghệ thông tin. Đây là một trong những yếu tố tiên quyết trong việc ứng dụng công nghệ thông tin vào hoạt động tự học một cách có hiệu quả. Bởi lẽ, đây là công cụ, phương tiện quan trọng giúp SV kết nối với thế giới và ứng dụng những thành tựu vĩ đại của nhân loại vào hoạt động học tập của mình. Nếu SV thực sự làm chủ kĩ năng công nghệ thì mới có cơ hội và điều kiện tiếp cận những nguồn thông tin hữu ích trên internet, có khả năng khai thác một cách hiệu quả những thành tựu của khoa học công nghệ trong hoạt động tự học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh của bản thân.

Sự phát triển của công nghệ thông tin, đặc biệt sự bùng nổ của internet đã mở ra một kho tàng kiến thức vô cùng đa dạng và phong phú cho cả người học và người dạy. Điều đó giúp việc tìm hiểu kiến thức trở nên đơn giản hơn đồng thời cải thiện chất lượng dạy và học. Nhờ có công nghệ thông tin, các bạn SV được tự do, sáng

tạo trong quá trình học, không chỉ tiếp thu kiến thức từ trường học mà có thể tự trau dồi bản thân thông qua những kho tàng kiến thức từ internet.

Mỗi SV cần biết cách tra cứu và chọn lọc nguồn tài liệu phục vụ mục đích tự học của bản thân. Nguồn thông tin trên mạng internet liên quan đến môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh rất phong phú, đa dạng, bao gồm: văn bản, sách báo, số liệu, bản đồ, sơ đồ, hình ảnh, âm thanh,... Những tư liệu về Chủ tịch Hồ Chí Minh còn được công bố trên các trang thông tin điện tử chính thống của Đảng, Nhà nước, các cơ quan tổ chức có tư cách pháp nhân như: <http://dangcongsan.vn>; <https://www.tapchicongsan.org.vn/>; <http://baotanghochiminh.vn>; <http://bthcm.thuathienhue.gov.vn>;... Việc khai thác, sử dụng tư liệu trên internet phải đảm bảo tính đảng, tính khoa học, phải đứng trên lập trường, quan điểm của giai cấp công nhân, đứng trên quan điểm đường lối của Đảng để lựa chọn tài liệu, phản ánh chính xác đúng đắn Tư tưởng Hồ Chí Minh.

Ứng dụng công nghệ thông tin hiện đại, các nhà khoa học đã nghiên cứu, xuất bản đĩa *CD-Rom Hồ Chí Minh toàn tập*, đây là tư liệu quý giúp SV tra cứu thông tin một cách thuận tiện, sinh động, hấp dẫn và thuyết phục. Trọn bộ Hồ Chí Minh Toàn tập được xuất bản với 15 tập sách, trên 3.300 tác phẩm của Chủ tịch Hồ Chí Minh; 48 video clip với dung lượng 40 phút, 618 bức ảnh tư liệu, 10 audio với 220 phút âm thanh ghi lại lời Chủ tịch Hồ Chí Minh, được lựa chọn kỹ lưỡng, phản ánh sơ lược về cuộc đời, sự nghiệp và các hoạt động của Người, 28 ca khúc chọn lọc ca ngợi Chủ tịch Hồ Chí Minh. Đặc biệt, CD-ROM còn có 37 chuyên đề tra cứu theo những chủ đề nhất định; 7 chuyên mục tra cứu theo: tác phẩm, di chúc, văn bản, nhân vật, địa danh, bút danh, thời gian. Hệ thống thông tin trên là những tư liệu quan trọng phục vụ cho quá trình tự học, tự nghiên cứu của SV.

Bên cạnh khai thác thông tin thì yếu tố môi trường trong việc tự học của SV là vô cùng quan trọng. SV cần tích cực tham gia vào các buổi hội thảo chuyên đề về Tư tưởng Hồ Chí Minh. Tích cực tham gia các cuộc vận động học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; các cuộc thi qua mạng internet "*Tuổi trẻ học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*",...

Ngoài ra, ngay sau mỗi buổi học, SV nên chủ động sử dụng công nghệ thông tin để mô hình hóa kiến thức hoặc lập dàn ý, đề cương cho nội dung vừa học để thu lượm đầy đủ nhất kiến thức GV truyền tải. Phương pháp này giúp SV rèn luyện được cách ghi chép, nghiên cứu phân tích kiến thức, xây dựng lại theo cách mới, có hệ thống logic. SV sẽ trình bày bài học một cách khoa học, từ đó hiểu sâu những kiến thức đã học để vận dụng vào cuộc sống.

Tự học không chỉ là học một mình mà cách tốt nhất là học với nhóm. Tăng cường trao đổi, thảo luận, học tập nhóm về nội dung bài học và những vấn đề lý luận hoặc thực tiễn liên quan. Thông qua học nhóm, SV làm việc sẽ hưng phấn hơn, GV có thể quản lý SV thông qua các nhóm học tập. Các nhóm và cá nhân có thể trao đổi, liên hệ với giảng viên thông qua email, zalo, facebook,...

Thứ tư, GV cần kích thích SV tham gia vào quá trình học tập

Để phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của SV trong quá trình học tập, GV có thể đưa ra các câu hỏi, bài tập yêu cầu các nhóm SV nghiên cứu, thảo luận, tìm kiếm thông tin ở nhà, sau đó đến lớp trình bày nội dung trên màn hình, mô hình hóa kiến thức bằng các biểu đồ, sơ đồ. Ví dụ ở chương 2, trước khi dạy về các thời kỳ hình thành và phát triển của Tư tưởng Hồ Chí Minh, GV có thể yêu cầu SV về nhà tìm hiểu các hoạt động của Hồ Chí Minh từ trước năm 1911 cho đến năm 1969, yêu cầu SV mô hình hóa kiến thức bằng sơ đồ. Sau khi SV trình bày xong, GV có thể đưa lên màn hình nội dung, kết luận của câu trả lời một cách ngắn gọn, đầy đủ, chính xác nhất. Điều này giúp cho SV không những củng cố được các kiến thức đã học mà còn rèn luyện được khả năng làm việc nhóm, kỹ năng thuyết trình và GV sẽ dễ dàng hơn trong việc hướng dẫn SV tự nghiên cứu, thảo luận...

Thứ năm, tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá

Để quản lý, theo dõi và đánh giá hoạt động tự học của SV, ứng dụng công nghệ thông tin, giảng viên có thể thiết kế những bài kiểm tra ngắn thông qua ứng

dụng Google Classroom, Google Form, Quizizz, Zoom, Drive... Bởi thông qua đó, GV có thể biết được tình hình tự học, tự nhận thức của SV, từ đó có những biện pháp để giúp SV tự nghiên cứu, tự nhận thức tốt hơn.

SV cũng có thể thực hiện tự kiểm tra, đánh giá để giúp cho bản thân biết được mức độ lĩnh hội của mình. Tự kiểm tra là khâu quan trọng thể hiện tập trung ý thức tự giác, tự chủ trong tự học. Có thường xuyên tự kiểm tra thì tự học mới đi đúng kế hoạch và mới thực hiện được mục tiêu với hiệu quả cao.

3. Kết luận

Công nghệ thông tin là một công cụ hữu ích giúp cho SV nâng cao chất lượng tự học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh. Ứng dụng công nghệ thông tin sẽ góp phần quan trọng vào việc phát huy vai trò tích cực, tự giác, sáng tạo trong tự học, nêu cao tính độc lập trong nghiên cứu của SV, góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng dạy và học môn Tư tưởng Hồ Chí Minh trong thời đại cách mạng công nghiệp 4.0. □

Tài liệu tham khảo

- [1]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021). *Giáo trình Tư tưởng Hồ Chí Minh (Dành cho bậc đại học hệ không chuyên lý luận chính trị)*, NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- [2]. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 4*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [3]. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 5*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [4]. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 6*, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.

Applying information technology to improve the quality of self-study of Ho Chi Minh's Thought

Ngo Thi Minh Nguyet

Faculty of Political Theory, Thuongmai University

Email: nguyet.tthcm@gmail.com

Abstract: Information technology is an effective tool that both increase the students' sense of self-study and allow them to have more chances to practice. During the limited time in class, the lecturers cannot convey all knowledge of the subject of Ho Chi Minh's Thought to the students, thus requiring them to actively study on their own. By assessing the importance of information technology application in self-study of Ho Chi Minh's Thought, the article analyzes and explains certain solutions for the students to effectively use this tool to improve the learning results of the subject.

Keywords: Information technology, self-study, Ho Chi Minh's Thought.